No. 13. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 22 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Januarij.

Na de verwerping van het artikel der commissie omtrent de algemeene buitenlandsche staatkunde, is de kamer van afgevaardigden, in de zitting van gisteren, overgegaan tot de paragraaf betrekkelijk de Afrikasche bezittingen. De heer *Desjobert*, die het eerst het woord voerde, verzette zich tegen de goedkeuring, die het adres aan de zaken van Afrika gegeven had. Hij sprak over het groot getal troepen, 't welk het gouvernement in die streken onderhield, hetwelk de aanvraag van supplementaire credieten zou noodzakelijk maken; het gouvernement had verleden jaar beloofd verbeteringen in het stelsel van beheer der bezitting te brengen, maar men had zich aan het gebrekkig stelsel van den maarschalk *Clausel* blijven houden, en zoo men in de expeditien nu gelukkiger was geweest, moest dit aan het gunstiger weder toegeschreven worden. Afrika was voor Frankrijk een lastpost, een bezwaar, vooral in oorlogstijd; het leverde niets op, dan noodlottige processen. De heer *Molé* vatte het woord op, om de laatste aanmerkingen van den vorigen spreker te beantwoorden, en de generaal *Bugeaud* beklom zelf vervolgens de tribune, om zich te regtvaardigen wegens de tegen hem in het openbaar, vooral door de drukpers, ingebragte beschuldigingen, over zijn beheer in Afrika, waaromtrent hem willekeur en afzetting ten laste gelegd wordt. Aan het slot der zitting, nam de heer *Isambert* uit de laatste zinsnede van het artikel betrekkelijk Afrika, waar van de vestiging van een bisdom te Algiers gesproken wordt, aanleiding, om nog over den toenemenden invloed der geestelijkheid te spreken. De zwakheid van het gouvernement was ten deze onvergeeflijk; hij kon zijne goedkeuring niet geven aan de vestiging van een bisdom te Algiers, uit vrees voor den geest van de progaganda en het proselytismus; de benoeming van een' apostolieken prefect had aan de behoefte genoegzaam voldaan. In Frankrijk, zeide de spreker, worden wij door de kloosterorden overstelpt, abtdijen worden gesticht, verboden titels aangenomen, tegen de wetten aan in de open lucht gepredikt. In 1838 waren er veertig vreemde zendingen geweest; onder de restauratie waren er 1617 vrouwenkloosters, in 1837 reeds 1841; de universiteit werd door de geestelijkheid bedorven en de opvoeding geraakte geheel in handen der priesters; de vaste eigendommen der geestelijkheid groeiden dagelijks aan, enz.

In de zitting van heden werd door den heer *Isambert* dezelfde klagten voortgezet, die vervolgens ook door den heer *Hennequin* herhaald werden. De minister van justitie, *Barthe*, vatte het woord ter verdediging op; ten opzigte van de vestiging eens bisdoms te Algiers aanmerkende, dat men daarmede geen propaganda bedoelde, niet op het oog had gehad, om er missionarissen ter bekeering van de Arabieren te zenden, maar om er door de vestiging van een geregeld geestelijk bestuur in de behoeften der katholijken te voorzien. De heer *Barthe* sprak vervolgens over het gebeurde te Clermont, bij den dood des graven *Montlosier*, en zeide onder anderen, dat in den gedanen eisch eener openbare retractatie de godsdienst niets kon winnen; de openbare meening had daarin slechts vorderingen gezien, om aan gekwetste ijdelheid te voldoen; die aanmatiging moest hij openlijk afkeuren; maar aan de geestelijkheid het gebed te bevelen, op straf van gevangenis en boete, dit was niet mogelijk en onbestaanbaar met de vrijheid van geweten. De minister sprak vervolgens over het jesuiten-gesticht van St. Acheul, welks sluiting hij gevorderd had en waar thans geen kweekelingen meer waren. — Nadat nog kortelijk over het proces van den generaal *Brossard* gesproken was, ging de kamer tot de 10de zinsnede van het adres over, waarin over het remboursement der openbare schuld wordt gesproken. De minister van finantien voerde over dit artikel het woord, om te kennen te geven, dat de loop der discussie van het adres den staat der kwestie veranderd had. Wanneer het adres gestemd was, zoo als de commissie voorstelde, zou het een blaam ook op het finantieel beheer bevatten; het begin hebben kunnen zijn van eene nieuwe staatkunde; maar de zaken hadden een keer genomen; hij kon het thans gerust zeggen, de staat der openbare inkomsten was voorspoedig, gelijk de *Moniteur* dit voor eenige dagen nog had doen blijken; de openbare werken konden uit de overschotten der budgetten voortgezet worden, en wanneer het een oogenblik geschokt vertrouwen zich herstelde, dan kon men nuttige maatregelen nemen. De minister hing verder een gunstig tafereel op van de finantiele gesteldheid: de lasten waren verminderd, de inkomsten vermeerderd; de gewone credieten, die men zou aanvragen zouden slechts in eene som van ƒ 5000 fr. voor drukkosten bestaan; de heer *Barthe* zou het zich steeds tot eene eere rekenen tot eene administratie te hebben behoord, die hare opvolgers zulk eene nalatenschap liet. Bij het vertrek van den post duurde de discussie nog voort.

— Het *Journal des Débats* over de afstemming van het amendement van den heer *Amilhou* sprekende, betoogt thans, dat de kamer zich-zelve daarmede niet weêrsproken heeft; zij had slechts geweigerd een te algemeenen, te uitsluitenden lof aan het ministerie te geven, die het bezwaar had van ook ten aanzien der toekomst te verbinden; men had van de meerderheid meer gevergd dan zij in vredestijd gewoon en gezind is toe te kennen; maar zoo de kamer ten deze niet te ver had willen gaan, had zij aan den anderen kant zich ook niet willen tegenspreken, en dus ook de redactie van de commissie verworpen. Wel mogt men geen zegetoon nog aanheffen, waar men met zoovele en zulke bekwame strijders te doen had, maar het *Journal* moet toch aanmerken, dat nu reeds de tweede paragraaf uit het vijandelijk adres geschrapt en uit hetzelve al het bittere en hatelijke tegen het ministerie was weggenomen; de coalitie had haar doel niet bereikt, en nog in de zitting van gisteren hadden de sophismen van den heer *Thiers*, waar hij betoogde, dat men, het ministerie in de bijzondere deelen goedkeurende, het toch in het algemeen kon veroordeelen, voor de regtschappen taal van den heer *Molé* moeten onderdoen.

Van de zijde der oppositie blijft men steeds beweren, dat het ministerie *Molé* niet kan staande blijven. Zij schrijft den heer *Molé* het oogmerk toe, om door eene wijziging de meerderheid aan zich te verbinden; men zou dan den schijn aannemen, als wilde men eene geheel nieuwe combinatie vormen, om, na lange nuttelooze onderhandelingen daarover, op eene eenvondige wijziging terug te komen.

Onder de geruchten behoort, dat er gisteren avond over eene ontbinding van de kamer in den raad van ministers gesproken was.

— In den afgeloopen nacht zijn er verscheidene koeriers van de prefecten van Opper- en Neder-Charente op het ministerie van buitenlandsche zaken aangekomen.

— De berigten van de Spaansche grenzen houden weinig bijzonders. Zij spreken van een karlistisch bulletin waarin van eene overwinning op *Castanedo* wordt gewag gemaakt. De beide engelsche parlements-leden bezochten de voornaamste karlistische etablissementen. Lord *Hay* was zeer ontevreden over het besluit tot ontbinding van de Munagorrische junta.

— Ter beurze wordt men steeds geslingerd door den onzekeren toestand van het oogenblik. Men zeide er dat de maarschalk *Soult* president van den raad zou worden; ook sprak men er van de ontbinding der kamer. De notering was heden (18 *Januarij*): 5 pCt. 110,45; 3 pCt. 78,75; Nap. r. 99,20; Sp. Ardoin 18; Portugal 22¼; Rom. L. 100⅜.

Van den 19den.

In het overige der zitting van de kamer van afgevaardigden van gisteren zijn de verdere paragrafen van het adres van antwoord, namelijk die betrekkelijk het remboursement der schuld, der overige binnenlandsche aangelegenheden, alsmede die betrekkelijk de geboorte van den graaf *van Parijs* aangenomen geworden. Op deze laatste zinsnede volgde eene, waarbij de kamer haar leedwezen uitdrukt wegens het overlijden van 's konings dochter, de prinses *Maria*. Er bleef nu nog alleen over de slotzinsnede van het geheele adres, waarover de kamer heden de discussien heeft aangevangen. Behalve het reeds vermeld amendement van de heeren *Parent* en *Dessauret* op het artikel, zooals het door de meerderheid der commissie voorgesteld was, heeft de minderheid der commissie, de heeren *Debelleyme*, *de Jussieu* en *de la Pinsonnière*, eenigzins gewijzigd, voorgesteld, luidende als volgt: „Wij zijn overtuigd, Sire, dat de naauwe vereeniging der [illegible]

hare constitutionele grenzen handelende, alleen de veiligheid van het land en de kracht van uw gouvernement kunnen handhaven. Een krachtig en bekwaam bestuur, op edelmoedige gevoelens steunend, even ijverzuchtig op de waardigheid van uwen troon als op de handhaving der openbare vrijheden, is de zekerste waarborg voor de medewerking welke wij u gaarne leenen.

» Wij hebben vertrouwen, Sire, in de deugd onzer instellingen; zij verzekeren uwe regten en de onze; want wij houden voorzeker, dat de constitutionele monarchy te gelijk de vrijheid der volken en de grootheid der staten waarborgt."

Bij een derde amendement heeft de heer *Mauguin* nog voorgesteld, om achter de woorden » een krachtig en bekwaam bestuur," te voegen » een vijand van omkooping en misbruiken."

Over deze vier redactien had de kamer nu te beraadslagen. De heer *Beclard*, de eerste spreker, merkte aan, dat zij allen één gevoel uitdrukken, 't welk door al de leden gedeeld werd, dat men vertrouwen had in de toekomst met opzigt tot de instellingen, die thans bestonden; maar de amendementen zeggen het ministerie eene medewerking toe, dat het artikel van het ontwerp hetzelve weigert; hij zou zich aan het laatste houden. De heer *de Belleyme* ontwikkelde daarop zijn amendement. Daarna sprak de heer *de Sade*, die de tegenwoordige gesteldheid zeer overeenkomstig vond met die van 1828; toen, als nu, wilde men het prerogatief der kamer doen eerbiedigen en een parlementair ministerie hebben; hij was tegen de amendementen, die hij voor de laatste poging van een reeds geheel wankelend ministerie hield. De heer *Quinault*, die daarna sprak, betoogde met nadruk de inconstitutionaliteit van de paragraaf der commissie en hoopte, dat eene aanzienlijke meerderheid het koninklijk prerogatief zou handhaven. Door den heer *Dufaure* in de rede gevallen, ontstond er een hevige woordentwist, waarbij de heer *Quenault* zijn tegenstander regtstreeks het verwijt van inconstitutionaliteit deed, en, dat men de kroon in het ontwerp-adres het willen aanranden, waarop hij van de beide vleugelzijden tot de orde werd geroepen. De heer *Dufaure* sprak zelf daarop voor de paragraaf der commissie. Eindelijk kwam de heer *Lamartine* aan het woord. Men had, zeide hij, het ministerie niet parlementair genoeg gevonden; wat hem betrof, hij begreep die kleingeestige ijverzucht niet; toen het land wel voer, wat kwam het er dan op aan, of de kamer der pairs, of die der gedeputeerden een contingent aan het bestuur leverde. Aan den oorsprong van dit kabinet waren wel zeer parlementaire daden verbonden; het voorgaand ministerie, dat van 22 Februarij, wilde het land, terwijl de kamers niet bijeen waren, in eene gevaarlijke interventie wikkelen. De koning koos den tegenwoordigen president van den raad om eene andere staatkunde te volgen en de wetgeving hechte met eene meerderheid van 30 stemmen haar zegel aan deze wijze staatkunde des konings. De heer Lamartine gaf vervolgens een overzigt van de partijen die de kamer verdeelen en bestreed met veel welsprekendheid de redactie der commissie. Na hem kwam de heer *Janvier* aan het woord. Bij het vertrek van den post duurde de discussie voort.

— *De Moniteur parisien* weerspreekt, als geheel valsch, het door verscheidene bladen vermeld gerucht, dat het ministerie zijne demissie gegeven had. In de bijzondere berigten wordt desaangaande nader gemeld, dat de ministers, na de zitting van den 16den, waarin het tweede gedeelte van het voorstel van den heer *Amilhou* verworpen werd, des avonds bijeengekomen waren en beraadslaagd hadden over de ontbinding der kamer of het geven hunner demissie. Tot het laatste was besloten; maar de koning had geweigerd de demissie aan te nemen, zoolang er geene nieuwe combinatie was gevormd; mislukte de poging, dan was hij niet vreemd van de ontbinding. Sedert waren er verscheidene onderhandelingen aangeknoopt, inzonderheid met de heeren *Decazes*, *Gerard* en *Soult*; den laatsten had men eindelijk voorgesteld zich aan het hoofd van de administratie te stellen; maar de maarschalk had tot ambtgenooten verlangd, de heeren *Thiers*, *Passy* en *Humann*. Op de Tuilerien was men echter met de keuze dezer lieden, die zich aan het hoofd der coalitie gesteld hebben, niet zeer ingenomen; vooral vond men dat de heer *Thiers* in de Belgische zaak te ver was gegaan, zoodat hij, naar de taal op de tribune gevoerd, zekerlijk Belgie in diens aanmatigingen op Limburg en Luxemburg zou ondersteunen en een legerkorps op de noordelijke grenzen met dat inzigt vereenigen. Zijne keus zou als 't ware eene uitdaging zijn aan de vreemde mogendheden gedaan. Tot zoover waren de zaken nu gekomen. De doctrinaire scheen voor het oogenblik niet in aanmerking te komen; maar aan het aftreden van het tegenwoordig bestuur viel, volgens deze berigten, niet meer te twijfelen.

— De hertog van Wurtemburg is gisteren avond met zijn jongsten zoon op de Tuilerien aangekomen.

— Men merkt op dat de vreemde gezanten met groote belangstelling de debatten van de kamer volgen, en gedurig koeriers naar hunne hoven zenden.

— De generaal *Chatry Lafosse* is Bordeaux gepasseerd naar Bayonne gaande; zoo men zegt met eene zending naar de divisie aan de Pyreneën belast.

— De prefect van de Neder-Loire heeft de nationale garde van Rochelle voorloopig ontbonden, omdat zij bij de jongste onlusten zich flaauw had betoond met onder de wapenen te komen.

— Ter beurze hield men het er thans voor, dat het ministerie genoodzaakt zijn zou af te treden. De notering was heden (19 *januarij*) 5 pCt. 110,45; 3 pCt 78,80; Nap. r. 99,15; Sp. Ardoin 18 Portugal 22⅝ Rom. L. 101.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Januarij.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 11den Januarij 1839, no. 82, zijn benoemd, de leden der Evangelisch Luthersche Synode, ter vervulling der vacature, met 1 Januarij 1839.

Bij hetzelfde besluit zijn wijders bij dezelfde Synode benoemd: tot president, de heer *J. Decker Zimmerman*, predikant te Utrecht tot vice-president, de heer *G. F. Sartorius*, Predikant te Amsterdam, en tot secundus van den vice-president, de heer *J. G. E. P. Fortmeijer*, predikant te Rotterdam.

— Bij besluit van Zijne Majesteit van den 11den Januarij 1839, no. 83, zijn bij voortduring benoemd tot leden der Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëliten, de heeren *J. Mendes de Leon* en *T. Polak Daniels*.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd te bepalen, dat er van 's Rijks wege gedeeltelijk zal worden voorzien in de kosten, gevorderd tot uitbreiding van het kanaal van 's Gravenhage naar Scheveningen; terwijl voorts de gouverneur der provincie is gemagtigd, om, ter vinding der verdere kosten, met de belanghebbende besturen en kollegien in overleg te treden.

— Laatstleden Vrijdag avond heeft het korps muzikanten der Haagsche schutterij eene serenade gegeven aan H. K. K. H. Mevrouw de Prinses *van Oranje*, ter gelegenheid van H. K. K. H. aanstaande verjaring. Die verjaardag werd voorts in de residentie gevierd met het uitsteken van vlaggen en het spelen der klokken; des morgens was er dejeuner bij Z. K. H. den Prins *van Oranje*; des middags galadiner ten hove.

De ministeriële *Indépendant* behelst het volgend artikel: » De leugenachtigste berigten worden dagelijks met opzigt tot de bewegingen van ons en van het hollandsche leger verbreid. Nu heeft er eene ontmoeting op de voorposten plaats gehad; dan wordt Venloo aangevallen. Van al hetgeen men ten dien aanzien verhaalt is geen woord waar; alles heeft zich tot heden bepaald tot wederzijdsche concentratie-maatregelen.

» Sommige bladen maken van de gelegenheid gebruik, om het ministerie van weekheid, verzuim, enz., omtrent alles wat de verdediging van het land aangaat, te beschuldigen. Het publiek moge ten dezen gerust zijn. De reeds genomene en achtervolgelijk nog te nemen maatregelen, zullen bewijzen dat er niets verzuimd is, en dat het leger in staat is om voor alle gebeurtenissen in te staan."

— Blijkens de belgische bladen worden er steeds meer troepen naar de grenzen gezonden. Te Antwerpen hebben de aldaar in garnizoen liggende 7de en 8ste regementen van linie bevel gekregen, om naar de grenzen te trekken. — Te Brussel heeft het eerste bataillon van het 2de regiment in last gekregen, om naar de grenzen te trekken; men zeide er dat het regiment guides en drie bataillons van het 11de regiment, te Brussel in garnizoen, in last gekregen hadden om zich voor het vertrek gereed te houden; het 3de bataillon van het 2de regiment is van Mons naar het kamp van Beverloo op marsch, en het 2de bataillon van dat regiment gaat vooreerst van Charleroi naar Brussel.

Onder de verdere militaire maatregelen behoort het onder de wapenen roepen van de 13de en 18de en nog andere reserve-regimenten, terwijl al de verlofgangers van de 1, 2, 4, 7, 8 en 9de regimenten van linie, alsmede van de drie regimenten jagers te voet, onder de wapenen geroepen zijn.

De kommandant der artillerie te Gent, zekere majoor *Frölich*, is tot kommandant der 20ste gemonteerde batterij benoemd.

Zaturdag middag zijn van Doornik te Brussel de zes escadrons van het eerste regiment lansiers aangekomen en in de voorsteden ingekwartierd geworden. Dezelve zouden zich naar het kamp van Beverloo begeven.

Naar men voorts gisteren te Brussel vernam, zou het algemeen hoofdkwartier der belgische troepen te Leuven worden gevestigd, waar dan ook de guides vooreerst zouden verblijven, alsmede het regiment kurassiers dat uit Gent is opgetrokken. Aan de gemobiliseerde gendarmerie zijn bevelen gezonden, zoo men dacht om insgelijks naar de zijde van het kamp van Beverloo op te trekken. Volgens *l'Observateur* had vorst *Leopold* een paar dagen geleden het voornemen, om naar het kamp van Beverloo te gaan.

— Te Antwerpen heeft men op de citadel proeven genomen met zwaar geschut.

— Omtrent de bewegingen van ons leger meldt men in de brusselsche bladen, bij telegraphische depeche, vermeld, dat hetzelve een beweging op den linkervleugel naar de zijde van Eindhoven, tegenover het kamp van Beverloo had gemaakt. Te Hasselt wist men den 17den, dat het hollandsche leger in de eerste linie, 19 bataillons, ieder van

900 man, drie regimenten kavallerie en acht batterijen telde. Uit de Kampen wordt van den 17den Januarij geschreven. »De ruimte die het hollandsche leger van het onze scheidt wordt ieder oogenblik kleiner. Dagelijks naderen de troepen van de beide landen meer de grenzen. Daar de hollandsche kavallerie eene voorwaartsche beweging gemaakt heeft, zoo zullen de twee brigaden ligte kavallerie tot de beide eerste divisien van ons observatie-leger behoorende, op hare beurt in linie treden. Het eerste regiment jagers te paard, dat te Mechelen garnizoen hield, heeft in den nacht van woensdag op donderdag bevel gekregen, om zich naar de grenzen op marsch te begeven. Het is donderdag vertrokken." Verder wordt in dit berigt tegengesproken, dat er vijandelijke troepen op de grenzen in linie hadden gestaan en het grondgebied was geschonden.

— De belgische bladen maken met ophef gewag van een feestbanket aan de heeren *Metz* en *d'Ansembourg* te Parijs voor hun vertrek gegeven, onder het voorzitterschap van den heer *Laffitte*, waarbij meer dan 300 personen tegenwoordig waren, onder welke 63 gedeputeerden, een Maarschalk en andere hoofdofficieren, » de bloem der drukpers en der oppositie." De heer *Arago* heeft zich met het houden der patriottische rede belast, die door den heer *d'Ansembourg* beantwoord werd, en welke, van de eene zijde met een toast aan den triomf der belgische zaak en van de andere met een toast aan het edelmoedige Frankrijk besloten werd, terwijl het in beide aanspraken niet ontbrak aan wederzijdsche betuigingen van sympatie en wenschen voor de toekomstige vrijheid der volken in 't algemeen, in 't bijzonder voor de zaak van Belgie, welke zaak ook de zaak van Frankrijk was. Met angst zeide de heer *Arago*, zou men de onderscheiden phasen van het Hollandsch onderhet geschut der fransche vestingen aan de grenzen van het Luxemburgsche oord geopend te worden nagaan, terwijl de heer *d'Ansembourg* in antwoord daarop de hoop uitte, dat het kanon in het Luxemburgsche, nabij de fransche grensvestingen gelost, de oude herinneringen zou opwekken en Frankrijk niet onverschillig zou blijven; welligt zouden de vijanden van Belgie voor een onregtvaardigen oorlog terugwijken; maar wanneer zij de verbrokkeling van Belgie eischten, wanneer het belgisch bloed moest stroomen, dan moest men bedenken, dat de volken, waar het hunne onafhankelijkheid geldt, eene heilige verbindtenis moesten sluiten. — De zaal was [illegible] op de verbroedering der beide volken [illegible]

Het Brusselsch ministerieel blad *l'Indépendant*, over dit feestmaal sprekende, heeft ook de namen op der gedeputeerden die er aan deel genomen hebben, ten blijke dat dezelve alle tot de linkerzijde der kamer behoorden. » Dit – dus vervolgt *l'Indépendant* – » bevestigt de door ons reeds gemaakte opmerking, dat een amendement op het adres, waarbij bepaald gezegd werd, dat Limburg en Luxemburg aan Belgie behooren te blijven, slechts een vijftig of zestig stemmen voor zich zou gehad hebben. De partij, die sedert 1830 den oorlog heeft gewild, zou alleen daarvoor gestemd hebben."

Vrijdag zijn de heeren *Metz*, *d'Ansembourg* en *d'Hoffschmidt* te Brussel teruggekomen. Het blijkt niet dat zij feestig zijn ingehaald.

— Laatstleden vrijdag heeft men in Belgie voor de eerste maal het ongeluk gehad van het springen van een stoomrijtuig of locomotive. Op het oogenblik van het vertrek van het konvooi van Gent naar Brussel, sprong de ketel van eene nieuwe machine eerst onlangs uit de werkplaats van den Heer *Stephenson* komende, met een slag als van een 48 ponder. De machinist en de stoker verloren beiden daarbij het leven; een ander beambte werd gekwetst.

— Volgens het Luxemburger dagblad bevindt de landgraaf *van Hessen Homburg*, gouverneur der vesting, zich ernstig ongesteld.

Van de Russische grenzen wordt onder dagteekening van 2 Januarij geschreven, dat volgens stellige berigten uit St. Petersburg, alle geruchten van toerustingen en bewegingen van troepen, die aan het uitbarsten van eenen oorlog zouden kunnen doen gelooven, ongegrond zijn. Tot de verzinselen behoort ook, hetgeen de Fransche en Engelsche bladen verhalen omtrent eenen opstand, die in Georgie en Lesghistan zou zijn uitgebarsten.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 27 December, was den vorigen dag [illegible] Sultan voor zijne derde dochter deed bouwen en dat nagenoeg voltooid was, eene prooi der vlammen geworden. Deze gebeurtenis had aanleiding gegeven tot onrustwekkende geruchten nopens het bestaan van eene zamenzwering, ofschoon het vrij zeker was, dat het ongeluk alleen aan de onvoorzigtigheid van een der werklieden moest worden toegeschreven. — Er waren in den laatsten tijd weder een aantal Pruissische officieren, als instructeurs voor het Turksche leger, te Konstantinopel aangekomen en terstond geplaatst, hetgeen te meer de aandacht trok, daar eerst onlangs het aanbod van eenige Britsche zee-officieren, om bij de Turksche vloot, die nog meerder oefening noodig heeft dan de landtroepen, in dienst te treden, van de hand was gewezen. — Sedert kort werd er weder veel gesproken van de pogingen die de Porte deed, om met het huis *Rotschild* eene leening van vier millioen guldens te sluiten, als onderpand, waarvoor het eiland Scio aangeboden of gevraagd zou zijn.

De berigten, die men te Konstantinopel uit Perzie ontvangen had, liepen tot 27 november, en hielden in, dat de Schach van Perzie eindelijk te Teheran aangekomen was, alwaar ook de Britsche gezant *Mac Neil*, verwacht wordt. De eerste daad van de regering des Schachs na zijne terugkomst was geweest het uitvaardigen van een gestreng verbod aan zijn volk, om vreemde manufacturen te koopen, te verkoopen en te dragen. Deze oogenschijnlijk voornamelijk tegen Engeland gerigte maatregel had in Perzie diepen indruk gemaakt en nieuwe bezorgdheid verwekt omtrent de vredelievende bedoelingen van den Schach.

COALITIE.

Niet zonder grond heeft de kamer der afgevaardigden het verwijt gehoord, dat de julij-revolutie zoo veel te wenschen overliet ten opzigte der zedelijkheid: daarvan is in onze oogen de strijd die er gevoerd wordt is de kamer een levendig bewijs. Het geldt hier niet, of men zich zoo zeer te beroemen hebbe over de door dit ministerie gevolgde staatkunde, maar alleen of men er een beter zou kunnen in de plaats stellen, en de vereeniging der onderscheidene deelen der kamer, om gezamenlijk de meerderheid der ministers aan te vallen is eene daadzaak, die erger is dan de vereeniging van republikeinen en legitimisten, om door materieel geweld en oproer de regering des lands omver te werpen. Maar is het al waar hetgeen het *Journal des Débats* zegt, dat men met bekommering die bedroevende discussie van het adres volgt, en dat eigenlijk minder het lot van het ministerie dan wel dat der kamer zelve minder het tegenwoordig oogenblikkelijk dan wel de toekomst kommer wekt; waarlijk, met niet minder waarheid zegt het blad, dat het met bitter leedwezen de kamer weifelend ziet tusschen de partijen die elkander de meerderheid betwisten en dat de vraag *wie zal aan het bestuur zijn?* meer gewigtig wordt gerekend, dan die over de na te levene beginselen. Ziet daar het kwaad; ziet daar het gevaarlijke van onzen toestand. — Ja wel is dat het gevaarlijke van den toestand van Frankrijk, en dat om de volgende hoofdredenen: eerstelijk, omdat daaruit eene afkeerigheid zal ontstaan buitenlands, tegen de constitutionele regeringsvormen; of wel de reeds bestaande vooringenomenheid daartegen nog vermeerderen. Ten andere omdat de rust van Frankrijk binnenlands wordt bedreigd, bijaldien de coalitie zegeviert, en de partijzucht, of liever de onbegrensde eer- of geldzucht van enkelen meer vermag, dan eene eerlijke staatkunde. Is het niet waar, dat daarom vooral het monarchaal beginsel zoo algemeen gehuldigd wordt, omdat het peil en perk weet te stellen aan allerlei onrustige bewegingen, verwekt door personen, die ontevreden zijn met hun eigen lot, en aan wie alle middelen, om vooruit te komen, gevallig zijn, omdat zij niets te verliezen hebben? Is het niet omdat door de vereenigde kracht van het monarchaal bestuur de verdeelde krachten van ontevredenen wordt geparaliseerd; en aan den anderen kant door die vereenigde kracht de staat groot gemaakt en welvarend wordt? Is dat niet vooral waar, wanneer dat monarchaal beginsel wordt gerugsteund door den verklaarden wil van de Natie, door wettige vertegenwoordigers uitgebragt. Maar zoodra, gelijk eene partij in Frankrijk het wil, de constitutionele regering, niets anders is dan de vereenigde zamenwerking van drie oppermagtige staatsligchamen, waarbij het koningschap eigenlijk niets meer is dan een hersenschim, omdat het magteloos is; wanneer door de ministeriele waardigheid, de eigenlijke koninklijke magt wordt uitgeoefend; dan staat ook de deur open voor een ieder, om elken minister van zijnen zetel te rukken en zich daarop te plaatsen; of wel daartoe pogingen aan te wenden; omdat de uitoefening der hoogste magt dan niets meer wordt dan een doel, waarover de partijen te allen tijde zullen strijd voeren; terwijl bij het ongeschonden laten der koninklijke magt in eenen door constitutien omschreven werkkring, de ministeriele waardigheid niets meer zijn, zal dan eene staatsbediening, waarover het den koning alleen vrij staat te beschikken en de coalitien niet meer om er strijden zullen; ten koste van het land het onderste boven te keeren. De geschiedenis van Frankrijk, vooral sedert het in zwang brengen van dat ondoordacht stelsel in 1830, levert er de blijken van op; en de coalitie der verschillende partijen getuigt, dat met dat stelsel, de geheele vertegenwoordiging meer regter is, wie men eene portefeuille zal toekennen, of wie men er eene zal afhandig maken; eene soort van justice distributive van gunsten, om sommige te believen, en elk eene beurt om te regeren te geven; dan wel om zorg te dragen dat het land in rust blijve, de welvaart toeneme, de belangen van de soort van regeringsvorm behartigd worden, en de natie verkleefd make aan hare instellingen. En hoe toch zal Frankrijk bij rust blijven, wanneer het ziet, dat de zedelijkheid zelfs van de grootste voorstanders van beschaving en zedelijkheid, moet buigen voor de magt der eerzucht en der personen; wanneer men niet schroomt, om elkander vijandige elementen te vereenigen, om tot een gemeenschappelijk doel te geraken, vrij om daarna den strijd aan te gaan, wie der gelukkige overwinnaars elkander met den besten uitslag de zege zal betwisten? Wanneer de coalitie triomfeert, zullen dan de legitimisten, de republikeinen, de doctrinairen, elkander niet onder-

ling bestrijden, des noods met het kanon, om de leuze der partij te verheffen tot de leuze der natie? En zal alzoo het schaduwbeeld der koninklijke waardigheid dan niet geheel verdwijnen, om plaats te maken voor den wil van eenen gelukkig geslaagden partijganger? Daarom is het te wenschen, dat de coalitie niet triomfere; daarom zou het voor geheel Europa eene verblijdende tijding zijn, indien, hoe gering de meerderheid ook zij, de vereenigde krachtsinspanning der gecoaliseerden werd verbroken; want vooral voor de toekomst is het een gewigtig oogenblik dat wij beleven; de strijd in de Fransche kamer is, ingeval van aftreding van het ministerie, de voorbode van ernstiger gebeurtenissen.

REGTSZAKEN.

(Vervolg en slot van N°. 17)

Men heeft doen opmerken, dat men veel slecht weder op de reis van Amsterdam naar Batavia, dat men met vele stormen te kampen gehad heeft, dat de reis naar Batavia vier maanden duurt, dat die van Batavia naar Soerabaya slechts wenige dagen vordert; en dat men uit dat een en ander kan opmaken, dat de schade wel degelijk bij de aankomst en het verblijf te Batavia bestond. Terwijl men de assurantie heeft uitgetart, om het tegendeel te bewijzen. Maar het is er verre af, dat de pleiter dit alles kan toegeven. Al dadelijk brengt hij daartegen in, dat er een groot onderscheid bestaat tusschen het opgemaakte zee-protest en de afgelegde scheepsverklaring. Volgens het eerste, is er slechts eenmaal slecht weder geweest; naar luid der verklaring, heeft hetzelve zich telkens herhaald. Die tegenstrijdigheid ontneemt aan beide stukken veel van derzelver geloofwaardigheid en al spoedig komt men op het denkbeeld, dat de equipagie zich beijverd heeft de schade zeer te doen uitkomen en op te vijzelen, om dezelve maar ten laste van de assuradeurs te kunnen brengen. Bovendien, zou de langdurigheid over de reis eenigen invloed kunnen uitoefenen op de slijtagie van het schip, maar bij het ontstaan van eenig zee-evenement is dezelve volstrekt van geene toepassing. Zeeramp kan op eene reis van één dag, van weinige uren plaats hebben. En nu vraagt men of het geene opmerking verdient, dat er van de reis van Batavia naar Soerabaya met geen woord gewag gemaakt wordt, zoodat men veronderstellen mag, dat zij 14 dagen heeft geduurd; noch de datum van de aankomst, noch die van het vertrek van het schip van Soerabaya wordt opgegeven; welk weder men gedurende de reis gehad heeft, wordt niet vermeld. Het schip is, als het ware, zoo in eens, van de reis naar die van Soerabaya overgebragt. Wat eindelijk aangaat de aanmerking, dat de assuradeurs dan maar moeten bewijzen, dat er geen schade op de verzekerde reis heeft plaats gehad, een zoodanig bewijs kan men van hen niet vorderen. Uit den aard der zake zou dit hun onmogelijk wezen, daar de assuradeurs, die zich te Amsterdam bevinden, niet kunnen bewijzen, wat er op eene reis van Batavia naar Soerabaya voorvalt. Maar bovendien kan geen negatief bewijs van hen gevorderd worden. De geassureerden moeten een positief bewijs leveren, dat er werkelijk schade geleden is.

Ad II. indien er werkelijk schade geleden is, is dezelve dan het gevolg van slijtagie of van eenig zee-evenement? Volgens de scheepsverklaring werd eerst den 2den Februarij ontdekt, dat het koper aan den boeg van het vaartuig was losgegaan. Op welke wijze dit heeft plaats gehad, heeft niemand gezien. Den volgenden dag ontdekte men, dat er eenige bladen los waren. Moet men het alzoo er uit verhouden, dat het koper langzaam is afgesleten of afgevallen? Den 20sten Febr. ontdekte men het losgaan van het koper; eerst den 20sten April, toen het schip te Batavia aankwam, bemerkte men, dat het 14 bladen waren. Bij dit een en ander moet aangemerkt worden, dat de vernieuwing van den koperhuid altijd als gewone slijtagie beschouwd is. De gehoudene expertises te Soerabaya en te Amsterdam doen te dezen weinig af. Zij kunnen niet beslissen of de geledene schade al dan niet een onderwerp van assurantie uitmaakt. Te Soerabaya had de expertise eene maand na de beloopen schade plaats, en te Amsterdam heeft men den staat van het schip nooit kunnen nagaan. Daar heeft men het onderwerp behandeld en beslist op papieren. Daar vond geen onderzoek van deskundigen plaats, maar alleen eene becijfering der geledene schade op het papier. Het is er verre af, dat wij van dezelfde personen eene tweede expertise zouden gevorderd hebben. Wij hebben hun allen gevraagd, of zij wel wisten, tot welk einde hun onderzoek en hunne schatting geschiedde. Zij hebben geantwoord, dat zij zulks ignoreerden, wij hebben er wel uitdrukkelijk bijgevoegd, dat wij, in dat geval, eenige ophelderingen vraagden over de vroeger door hen gedane verklaring.

Ad III; wat aangaat de schade-rekening, gelooft de pleiter steeds dat dezelve geenszins gejustificeerd is door de bewijzen, die noodzakelijk zijn, en dat in geen geval de bodemerij-premie daaronder gerangschikt kan worden. Men heeft wel gezegd en de pleiter geeft het gaarne toe, dat ter eerste instantie alle mogelijke stukken zijn geproduceerd; maar ook dan nog, wanneer alle die stukken aan het hof werden overgelegd, zou hij gelooven, dat het, bij den termijn van antwoord, door hem in het midden gebragte, even krachtig zou blijven bestaan. De geassureerden legden over: 1°. de rekening-courant van de borgen der bodemerij-premie; en 2°. de rekeningen der inspectien; maar van de rekening van de leveranciers van het koper wordt niet eens gerept; het stilzwijgen wordt bewaard ten aanzien van de rekening van den scheepstimmerman, die het werk verrigt heeft. Die stukken zijn noch ter eerster instantie noch bij appel geleverd.

Men heeft aangemerkt, dat de bodemerij-premie altijd op de rekening gebragt wordt; dat de usance dit medebrengt; en dat uit dien hoofde deze premie, in het nieuwe wetboek van koophandel, onder Avarij-grosse wordt gerangschikt; Dit alles wordt door den geëerden pleiter volkomen toegegeven, maar hij gelooft, dat het niet van toepassing is in het geval, waarin men hier verkeert. Het is van toepassing wanneer de reis niet is afgeloopen, en wanneer het schip onderweg avary lijdt. In beide gevallen zijn er reparatien noodig of kunnen dezelve gevorderd worden voor het doel, waartoe de assurantie is aangegaan. Wanneer de assurantie voor de heen- en terugreis gedaan is, dan kan zulks gevorderd worden. Maar dit kan het geval niet zijn, wanneer de reis reeds is afgeloopen. Dan is het den assuradeurs geheel vreemd, wat er met het schip gebeurd zij.

Gelijk wij gemeld hebben, is de uitspraak in deze zaak bepaald op Donderdag, den 31sten Januarij aanstaanden.

ALLERLEI.

TELEGRAAF BINNENSHUIS.

Er is eene uitvinding gedaan, die wel zonderling schijnt, maar evenwel nuttig kan worden. Tot nu toe kende men geen ander middel om de dienstboden iets te bevelen, dan te bellen. Dit middel, hetwelk ongetwijfeld zeer geschikt is, geeft echter alleen de dienstboden te kennen, dat zij moeten binnen komen, om te vernemen wat hun heer begeert. De nieuwe telegraaf in huis, die door PEARSON te Boston uitgevonden is, komt dit gebrek te hulp. De tijd, welken de bediende noodig heeft, om naar de bevelen te vernemen, gaat nu niet verloren; en de bediende kan het bevel niet verkeerd verstaan en loopt dus ook geen gevaar, dit verkeerd ten uitvoer te brengen. De nieuwe uitvinding bestaat in het volgende: van twee schijven, die eveneens afgedeeld zijn en op ieder van welke een wijzer te gelijker tijd denzelfden afstand doorloopt, is één in de kamer waar de heer zich bevindt en de andere in 't vertrek, waar de knechts zich onthouden. Iedere afdeeling dezer schijven, die men, naar welgevallen, meer of minder talrijk maken kan, bevat een bevel, dat door zekere teekens aangewezen is. De heer plaats op zijne schijf den wijzer op het teeken van het bevel, dat hij zijne bedienden geven wil, en dadelijk wordt dat teeken op de schijf van de bedienden herhaalt. Wij zouden wenschen, dat deze eenvoudige uitvinding ook hier te lande spoedig in praktijk kon worden gebragt.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers